ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 26.11.2024
COM(2024) 719 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου του Λουξεμβούργου

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για την έγκριση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου του Λουξεμβούργου

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) 2024/1263, και ιδίως το άρθρο 17,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

(1) Στις 30 Απριλίου 2024 τέθηκε σε ισχύ μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Ο κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία[1], μαζί με τον τροποποιημένο κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1467/97 σχετικά με την εφαρμογή της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος[2] και την τροποποιημένη οδηγία 2011/85/ΕΕ του Συμβουλίου σχετικά με τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών, αποτελούν[3] τα βασικά στοιχεία του μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Το πλαίσιο αποσκοπεί στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης μέσω μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Προωθεί την ανάληψη ιδίας ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και επικεντρώνεται σε μεσοπρόθεσμο επίπεδο, σε συνδυασμό με αποτελεσματική και συνεκτική επιβολή των κανόνων.

(2) Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που υποβάλλουν τα κράτη μέλη στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή βρίσκονται στο επίκεντρο του νέου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Τα εν λόγω σχέδια πρέπει να επιτυγχάνουν δύο στόχους: i) να διασφαλίζουν ότι, έως το πέρας της περιόδου προσαρμογής, το δημόσιο χρέος βρίσκεται σε αξιόπιστα καθοδική πορεία ή διατηρείται σε συνετά επίπεδα, και ότι το δημόσιο έλλειμμα οδηγείται και διατηρείται κάτω από την τιμή αναφοράς του

---

[1] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1263 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, σχετικά με τον αποτελεσματικό συντονισμό των οικονομικών πολιτικών και την πολυμερή δημοσιονομική εποπτεία και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου (ΕΕ L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

[2] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1264 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

[3] Οδηγία (ΕΕ) 2024/1265 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2024, για την τροποποίηση της οδηγίας 2011/85/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για τα δημοσιονομικά πλαίσια των κρατών μελών (ΕΕ L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

3 % του ΑΕΠ σε μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και ii) να διασφαλίζουν την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και να λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Για τον σκοπό αυτό, κάθε σχέδιο πρέπει να παρουσιάζει μεσοπρόθεσμη δέσμευση για πορεία των καθαρών δαπανών[4] , με την οποία ουσιαστικά θεσπίζεται δημοσιονομικός περιορισμός για τη διάρκεια του σχεδίου, που καλύπτει τέσσερα ή πέντε έτη (ανάλογα με την κανονική διάρκεια της κοινοβουλευτικής περιόδου στο εκάστοτε κράτος μέλος). Επιπλέον, το σχέδιο πρέπει να εξηγεί με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις [συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τη διαδικασία μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), κατά περίπτωση], καθώς και με ποιον τρόπο το κράτος μέλος θα λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης. Η περίοδος δημοσιονομικής προσαρμογής καλύπτει χρονικό διάστημα τεσσάρων ετών, το οποίο μπορεί να παραταθεί κατά έως και τρία έτη, αν το κράτος μέλος δεσμευτεί να υλοποιήσει ένα σύνολο σχετικών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων το οποίο πληροί τα κριτήρια του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(3) Μετά την υποβολή του σχεδίου, η Επιτροπή πρέπει να αξιολογήσει κατά πόσον αυτό συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

(4) Βάσει σύστασης της Επιτροπής, το Συμβούλιο πρέπει στη συνέχεια να εκδώσει σύσταση με την οποία να καθορίζει την πορεία των καθαρών δαπανών του οικείου κράτους μέλους και, εφόσον συντρέχει περίπτωση, να εγκρίνει το σύνολο των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων στις οποίες στηρίζεται παράταση της περιόδου δημοσιονομικής προσαρμογής.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΣΟΠΡΟΘΕΣΜΟ ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΟ-ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ

(5) Στις 15 Οκτωβρίου 2024 το Λουξεμβούργο υπέβαλε το οικείο εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή. Η υποβολή πραγματοποιήθηκε έπειτα από παράταση της προθεσμίας που ορίζεται στο άρθρο 36 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, όπως συμφωνήθηκε με την Επιτροπή λαμβανομένων υπόψη των λόγων που προέβαλε το Λουξεμβούργο.

Διαδικασία πριν από την υποβολή του σχεδίου

(6) Το Λουξεμβούργο ήταν επιλέξιμο να λάβει τεχνικές πληροφορίες σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, αλλά δεν τις ζήτησε. Στις 21 Ιουνίου 2024 η Επιτροπή διαβίβασε στο Λουξεμβούργο τους βασικούς αρχικούς όρους και τις υποκείμενες παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν στο πλαίσιο μεσοπρόθεσμης πρόβλεψης του δημόσιου χρέους της Επιτροπής[5], όπως αναφέρεται

[4] Οι καθαρές δαπάνες όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, δηλαδή οι κρατικές δαπάνες μετά την αφαίρεση i) των δαπανών για τόκους, ii) των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων, iii) των δαπανών για προγράμματα της Ένωσης που καλύπτονται στο σύνολό τους από ενωσιακά κονδύλια, iv) των εθνικών δαπανών για τη συγχρηματοδότηση προγραμμάτων που χρηματοδοτούνται από την Ένωση, v) των κυκλικών στοιχείων των δαπανών για επιδόματα ανεργίας και vi) των έκτακτων και άλλων προσωρινών μέτρων.

[5] Οι βασικοί αρχικοί όροι και οι υποκείμενες παραδοχές συνάδουν με τη μεθοδολογία που περιγράφεται στο έγγραφο *Debt Sustainability Monitor 2023* (Παρακολούθηση της βιωσιμότητας του χρέους για το 2023) της Επιτροπής (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_el). Βασίζονται στις εαρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και στη μεσοπρόθεσμη

στην αιτιολογική σκέψη 25 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, και τις δημοσίευσε στις 15 Οκτωβρίου 2024[6].

(7) Σύμφωνα με το άρθρο 12 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, τον Σεπτέμβριο του 2024 το Λουξεμβούργο και η Επιτροπή διεξήγαγαν τεχνικό διάλογο. Ο διάλογος επικεντρώθηκε στις υποκείμενες παραδοχές (ιδίως τη δυνητική ανάπτυξη και τον αποπληθωριστή του ΑΕΠ), καθώς και στην προβλεπόμενη υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και στις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης για δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση, κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, ενεργειακή ασφάλεια και ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων.

(8) Σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 3 και το άρθρο 36 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, βάσει των πληροφοριών που παρείχε το Λουξεμβούργο στο σχέδιό του, το Λουξεμβούργο συμμετέχει τακτικά σε διαδικασία διαβούλευσης με τους κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Σύμφωνα με τις πληροφορίες που παρείχε το Λουξεμβούργο στο σχέδιό του, τον Ιούλιο του 2024, κατά την πιο πρόσφατη συνάντηση με τους κοινωνικούς εταίρους, οι συζητήσεις αφορούσαν την έκθεση χώρας του 2024 για το Λουξεμβούργο, τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις του 2024 και τις τροποποιήσεις που σχετίζονται με το νέο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης.

(9) Το σχέδιο υποβλήθηκε στο εθνικό κοινοβούλιο στις 15 Οκτωβρίου.

Άλλες συναφείς διαδικασίες

(10) Στις 15 Οκτωβρίου το Λουξεμβούργο υπέβαλε το οικείο σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2025. Η Επιτροπή ενέκρινε γνώμη σχετικά με το εν λόγω σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος στις [26 Νοεμβρίου 2024][7].

(11) Στις 21 Οκτωβρίου 2024 το Συμβούλιο απηύθυνε στο Λουξεμβούργο σειρά ειδικών ανά χώρα συστάσεων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου[8].

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΤΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

(12) Σύμφωνα με το άρθρο 16 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, η Επιτροπή αξιολόγησε το σχέδιο ως εξής:

Πλαίσιο: μακροοικονομική και δημοσιονομική κατάσταση και προοπτικές

(13) Το 2023 η οικονομική δραστηριότητα στο Λουξεμβούργο μειώθηκε κατά 1,1 %, λόγω της αρνητικής συμβολής των καθαρών εξαγωγών στην ανάπτυξη και της συρρίκνωσης των επενδύσεων. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αναμένεται μεγέθυνση της κατά 1,2 % το 2024, λόγω της

παράτασή τους έως το 2033, ενώ η μακροπρόθεσμη αύξηση του ΑΕΠ και οι δαπάνες λόγω της γήρανσης του πληθυσμού συνάδουν με την κοινή *έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου για τη δημογραφική γήρανση του 2024*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_el).

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_el#luxembourg.

7 Γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος του Λουξεμβούργου, της 26.11.2024 [C(2024) 9059 final].

8 Σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική, τη δημοσιονομική, τη διαρθρωτική πολιτική και την πολιτική απασχόλησης του Λουξεμβούργου, δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη.

αύξησης της εγχώριας ζήτησης και της θετικής συμβολής των καθαρών εξαγωγών. Το 2025 το πραγματικό ΑΕΠ πρόκειται να αυξηθεί κατά 2,3 %, υποστηριζόμενο από επεκτατικό δημοσιονομικό προσανατολισμό, μείωση των επιτοκίων —τα οποία στηρίζουν τις επενδύσεις— και βελτίωση του εξωτερικού περιβάλλοντος. Το 2026 το πραγματικό ΑΕΠ αναμένεται να αυξηθεί κατά 2,2 %, καθώς η δυναμική αναμένεται να εξασθενήσει λόγω της χαμηλότερης εγχώριας ζήτησης. Κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα των προβλέψεων (δηλ. 2024-2026), η αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ στο Λουξεμβούργο αναμένεται να κορυφωθεί στο 2,0 % ετησίως, λόγω της επιβράδυνσης στον πληθυσμό σε ηλικία εργασίας και στις μέσες ώρες εργασίας. Το ποσοστό ανεργίας βρισκόταν στο 5,2 % το 2023 και, σύμφωνα με τις προβολές της Επιτροπής, θα ανέλθει σε 6,0 % το 2024, σε 6,0 % το 2025 και σε 5,8 % το 2026. Ο πληθωρισμός (αποπληθωριστής του ΑΕΠ) προβλέπεται να αυξηθεί από 3,4 % το 2023 σε 3,9 % το 2024, και να φτάσει στο 3,0 % το 2025 και στο 2,9 % το 2026.

(14) Όσον αφορά τις δημοσιονομικές εξελίξεις, το 2023 το δημοσιονομικό έλλειμμα του Λουξεμβούργου ανήλθε σε 0,7 % του ΑΕΠ. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το έλλειμμα πρόκειται να μειωθεί στο 0,6 % του ΑΕΠ το 2024 και να αυξηθεί στο 0,8 % του ΑΕΠ το 2025 και, με την προϋπόθεση ότι δεν θα υπάρξει αλλαγή πολιτικής, να μειωθεί στο 0,6 % το 2026. Οι φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνουν το σχέδιο προϋπολογισμού του Λουξεμβούργου για το 2025 που πρότεινε η κυβέρνηση στο εθνικό κοινοβούλιο τον Οκτώβριο. Το δημόσιο χρέος ανήλθε στο 25,5 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2023. Σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο λόγος του χρέους αναμένεται να αυξηθεί στο 27,5 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2024. Προβλέπεται να σταθεροποιηθεί σε γενικές γραμμές στο 27,6 % του ΑΕΠ στο τέλος του 2025 και στο 27,5 % του ΑΕΠ έως το τέλος του 2026. Οι δημοσιονομικές προβλέψεις της Επιτροπής δεν λαμβάνουν υπόψη τις δεσμεύσεις πολιτικής στα μεσοπρόθεσμα σχέδια αυτές καθαυτές έως ότου να υποστηρίζονται από εύλογα και επαρκώς καθορισμένα απτά μέτρα πολιτικής.

Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες μακροοικονομικές παραδοχές στο σχέδιο

(15) Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο του Λουξεμβούργου καλύπτει την περίοδο 2025-2029 και παρουσιάζει δημοσιονομική προσαρμογή σε διάστημα τεσσάρων ετών.

(16) Το σχέδιο περιέχει τις πληροφορίες που απαιτούνται από το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, εκτός από τους πίνακες 7γ και 7δ, οι οποίοι, ωστόσο, δεν είναι απολύτως απαραίτητοι για την αξιολόγηση του σχεδίου του Λουξεμβούργου.

(17) Στο σχέδιο προβλέπεται δέσμευση στην πορεία των καθαρών δαπανών που αναφέρεται στον πίνακα 1, η οποία αντιστοιχεί σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών κατά 4,9 % κατά τη διάρκεια των ετών 2025-2029. Η πορεία των καθαρών δαπανών, για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο, αναφέρεται ότι θα οδηγήσει σε διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο ύψους 0,4 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή σταθερής αύξησης του δυνητικού ΑΕΠ από 1,5 % το 2024 σε 2,1 % το 2029. Επιπλέον, το σχέδιο προβλέπει ότι ο ρυθμός αύξησης του αποπληθωριστή του ΑΕΠ θα αυξηθεί από 1,7 % το 2024 σε 3,1 % το 2025 και το 2026 και, στη συνέχεια, θα φτάσει στο κατώτατο επίπεδο στο 1,9 % το 2027, προτού επανέλθει σε περίπου 2,5 % το 2028 και το 2029.

Πίνακας 1: Πορεία των καθαρών δαπανών και κύριες παραδοχές στο σχέδιο του Λουξεμβούργου

	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Μέσος όρος της περιόδου ισχύος του σχεδίου 2025-2029	Μέσος όρος της περιόδου προσαρμογής 2025-2028
Αύξηση των καθαρών δαπανών (ετήσια, %)	8,0	5,8	4,7	3,8	5,4	4,7	4,9	4,9
Αύξηση των καθαρών δαπανών (σωρευτική, από το έτος βάσης 2023, %)	8,0	14,2	19,6	24,1	30,8	36,9	ά.α	ά.α
Αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ (%)	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	1,9	1,9
Πληθωρισμός (αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ) (%)	1,7	3,1	3,1	1,9	2,6	2,5	2,6	2,7

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο του Λουξεμβούργου και υπολογισμοί της Επιτροπής.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο δημόσιο χρέος

(18) Εάν η πορεία των καθαρών δαπανών για την οποία αναλήφθηκε δέσμευση στο σχέδιο και οι υποκείμενες παραδοχές υλοποιηθούν, το δημόσιο χρέος θα μειωθεί σταδιακά, σύμφωνα με το σχέδιο, από 27,5 % το 2024 σε 26,0 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028), όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα. Μετά την προσαρμογή, μεσοπρόθεσμα (δηλαδή έως το 2038), ο λόγος του χρέους προβλέπεται να μειωθεί σταδιακά σύμφωνα με το σχέδιο και να φτάσει στο κατώτατο επίπεδο το 2032, στο 25,4 % του ΑΕΠ, προτού αρχίσει να αυξάνεται σταδιακά και να κορυφωθεί στο 26 % του ΑΕΠ έως το 2038.

Πίνακας 2: Εξελίξεις του δημόσιου χρέους και του ισοζυγίου στο σχέδιο του Λουξεμβούργου

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2038
Δημόσιο χρέος (% του ΑΕΠ)	25,5	27,5	27,5	27,2	26,7	26,0	25,6	26,0
Ισοζύγιο της κυβέρνησης (% του ΑΕΠ)	-0,7	-0,6	-0,6	-0,5	-0,3	-0,4	-0,2	-2,1

Πηγή: Μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο του Λουξεμβούργου

Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το δημόσιο χρέος θα παραμείνει κάτω από την τιμή αναφοράς του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη μεσοπρόθεσμα. Ως εκ τούτου, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το χρέος, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

Επιπτώσεις των δεσμεύσεων του σχεδίου για τις καθαρές δαπάνες στο ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης

(19) Με βάση την πορεία των καθαρών δαπανών και τις παραδοχές του σχεδίου, το δημοσιονομικό έλλειμμα θα μειωθεί από 0,6 % το 2025 σε 0,4 % του ΑΕΠ το 2028. Ως εκ τούτου, σύμφωνα με το σχέδιο, το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης δεν θα υπερβαίνει την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ στο τέλος της περιόδου προσαρμογής (2028). Επιπλέον, κατά τη δεκαετία που έπεται της περιόδου προσαρμογής (δηλαδή έως το 2038), το δημόσιο έλλειμμα δεν θα υπερβαίνει το 3 % του ΑΕΠ. Ως εκ τούτου, με βάση τις δεσμεύσεις πολιτικής και τις μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου, η πορεία των καθαρών δαπανών που προτείνεται στο σχέδιο συνάδει με την απαίτηση για το έλλειμμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 16 παράγραφος 2.

Μακροοικονομικές παραδοχές του σχεδίου

(20) Το σχέδιο βασίζεται σε σειρά παραδοχών που διαφέρουν από τις παραδοχές της Επιτροπής που διαβιβάστηκαν στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 2024. Ειδικότερα, το σχέδιο χρησιμοποιεί διαφορετικές παραδοχές για επτά μεταβλητές, συγκεκριμένα το σημείο εκκίνησης (διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο το 2024), την αύξηση του δυνητικού ΑΕΠ, την αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ, την προσαρμογή αποθεμάτων-ροών, το πραγματικό ΑΕΠ, το τεκμαρτό ονομαστικό επιτόκιο και την κάλυψη του κενού παραγωγής. Απαιτείται προσεκτική αξιολόγηση αυτών των διαφορών στις παραδοχές, ιδίως δεδομένου ότι η μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στο σχέδιο είναι λιγότερο απαιτητική από ό,τι θα ήταν αναγκαίο για τη συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους δημοσιονομικούς κανόνες βάσει των παραδοχών της Επιτροπής. Οι διαφορές στις παραδοχές με τον σημαντικότερο αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών παρατίθενται κατωτέρω, μαζί με αξιολόγηση κάθε διαφοράς που εξετάζεται μεμονωμένα.

- Το σχέδιο στηρίζεται στην παραδοχή ότι το διαρθρωτικό πρωτογενές ισοζύγιο θα διαμορφωθεί σε πλεόνασμα + 1,1 % του ΑΕΠ το 2024 έναντι πλεονάσματος + 0,1 % του ΑΕΠ το 2024 με βάση τις παραδοχές της Επιτροπής που διαβιβάστηκαν στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου 2024. Η καλύτερη του προβλεπόμενου αρχική θέση

το 2024 στηρίζεται σε πιο πρόσφατα δημοσιονομικά στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι το ισοζύγιο της γενικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί σε έλλειμμα – 0,6 % του ΑΕΠ το 2024 σε σύγκριση με την παραδοχή ελλείμματος – 1,7 % του ΑΕΠ το 2024 που διαβιβάστηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου. Αυτό συνάδει με τις φθινοπωρινές προβλέψεις 2024 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Κατά συνέπεια, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

- Το σχέδιο βασίζεται στην παραδοχή ότι ο αποπληθωριστής του ΑΕΠ θα αυξηθεί κατά μέσο όρο 2,7 % κατά την περίοδο προσαρμογής, σε σύγκριση με την παραδοχή μέσης αύξησης 2,5 % που διαβιβάστηκε στο Λουξεμβούργο στις 21 Ιουνίου. Οι προβολές για την αύξηση του αποπληθωριστή του ΑΕΠ που χρησιμοποιούνται στο σχέδιο καταρτίστηκαν από την εθνική στατιστική υπηρεσία του Λουξεμβούργου (STATEC) και βασίζονται σε πιο πρόσφατα μακροοικονομικά στοιχεία. Οι προβολές τόσο για το 2025 όσο και για το 2026 φαίνονται εύλογες. Κατά συνέπεια, η παραδοχή αυτή θεωρείται δεόντως αιτιολογημένη.

Οι εναπομένουσες διαφορές δεν έχουν σημαντικό αντίκτυπο στη μέση αύξηση των καθαρών δαπανών σε σύγκριση με τις παραδοχές της Επιτροπής. Συνολικά, όλες οι διαφορές εξεταζόμενες από κοινού οδηγούν σε μέση αύξηση των καθαρών δαπανών στο σχέδιο η οποία είναι χαμηλότερη από το ανώτατο όριο αύξησης των μέσων καθαρών δαπανών που θα ήταν αναγκαίο για τη συμμόρφωση με τους εφαρμοστέους δημοσιονομικούς κανόνες βάσει των παραδοχών της Επιτροπής. Η Επιτροπή θα λάβει υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση των παραδοχών του σχεδίου σε μελλοντικές αξιολογήσεις της συμμόρφωσης με την πορεία των καθαρών δαπανών.

Δημοσιονομική στρατηγική του σχεδίου

(21) Σύμφωνα με την ενδεικτική δημοσιονομική στρατηγική στο σχέδιο, οι δεσμεύσεις για τις καθαρές δαπάνες θα υλοποιηθούν κυρίως με συγκράτηση της αύξησης των δαπανών και διασφάλιση ότι η αύξηση των εσόδων θα παραμείνει πάνω από την αύξηση των δαπανών. Ο ακριβής προσδιορισμός των σχετικών μέτρων πολιτικής πρέπει να επιβεβαιώνεται ή προσαρμόζεται και να προσδιορίζεται ποσοτικά στους ετήσιους προϋπολογισμούς. Παράλληλα, υπάρχουν κίνδυνοι για την εφαρμογή της ενδεικτικής δημοσιονομικής στρατηγικής στο σχέδιο, οι οποίοι απορρέουν από το γεγονός ότι οι πληροφορίες σχετικά με τα συγκεκριμένα μέτρα στα οποία στηρίζεται η δημοσιονομική στρατηγική δεν αναλύονται πλήρως στο σχέδιο. Επιπλέον, το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος για το 2025 ορίζει ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών αναμένεται να επιβραδυνθεί σε σχέση με τη μείωση της πίεσης στις τιμές, η οποία αποτελεί σημαντικό παράγοντα για τον προσδιορισμό της αύξησης των δαπανών στο Λουξεμβούργο, δεδομένου του μηχανισμού αυτόματης τιμαριθμικής αναπροσαρμογής που εφαρμόζεται σε μεγάλο μέρος των δημόσιων δαπανών[9].

Μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές προθέσεις στο σχέδιο που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης

(22) Το σχέδιο περιγράφει τις προθέσεις πολιτικής σχετικά με την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, και λαμβάνουν υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Το

[9] Βλ. γνώμη της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος του Λουξεμβούργου, της 26.11.2024 [C(2024) 9059 final].

σχέδιο περιλαμβάνει σχεδόν 90 μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις, εκ των οποίων πάνω από 10 λαμβάνουν χρηματοδοτική στήριξη από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και ορισμένες συμπληρώνονται από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής.

(23) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της δίκαιης πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, συμπεριλαμβανομένων των στόχων για το κλίμα που ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1119, το σχέδιο περιλαμβάνει διάφορα μέτρα, όπως οι επενδύσεις σε ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (σύσταση του 2022, του 2023 και του 2024), η προώθηση της ανάπτυξης φωτοβολταϊκών συλλεκτών και η στήριξη των αρχών της κυκλικής οικονομίας από πλευράς της κυβέρνησης. Το σχέδιο επιβεβαιώνει τη στήριξη του επικαιροποιημένου εθνικού σχεδίου για την ενέργεια και το κλίμα από πλευράς των αρχών. Επιπλέον, αναγνωρίζοντας ότι οι μεταφορές είναι ο μεγαλύτερος παράγοντας εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του Λουξεμβούργου, το σχέδιο δίνει έμφαση στην απανθρακοποίηση των μεταφορών (σύσταση του 2019, του 2020, του 2022, του 2023 και του 2024), μέσω του εξηλεκτρισμού, της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της ενίσχυσης των υποδομών δημόσιων συγκοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων επενδύσεων στα δίκτυα σιδηροδρόμων, τραμ και λεωφορείων. Οι πρωτοβουλίες αυτές αφορούν άμεσα τους στόχους της κλιματικής μετάβασης και της ενεργειακής ασφάλειας. Τα μέτρα αποσκοπούν στην αύξηση των επενδύσεων σε πράσινες τεχνολογίες και βιώσιμες ενεργειακές υποδομές που είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των εθνικών και ενωσιακών στόχων του Λουξεμβούργου.

(24) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας, συμπεριλαμβανομένου του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα για την αντιμετώπιση των ζητημάτων της οικονομικά προσιτής στέγασης και της διαθεσιμότητας στέγασης, τα οποία επιδεινώνονται από την ταχεία αύξηση του πληθυσμού λόγω της ισχυρής δυναμικής της αγοράς εργασίας. Οι ειδικές δράσεις περιλαμβάνουν την αύξηση της προσφοράς στέγης (σύσταση του 2019, του 2020, του 2023 και του 2024) μέσω απλουστευμένων διαδικασιών σχεδιασμού και τη συνέχιση των εργασιών για τη μεταρρύθμιση των φόρων ακίνητης περιουσίας, τη μετατόπιση από τη φορολόγηση των συναλλαγών στην περιοδική φορολόγηση της ακίνητης περιουσίας και τη θέσπιση νέου φόρου επί της αχρησιμοποίητης οικοδομήσιμης γης. Επιπλέον, τα μέτρα προωθούν την ισότητα στο εκπαιδευτικό σύστημα με έμφαση στην πολύγλωσση και συμπεριληπτική εκπαίδευση που διασφαλίζει ίσες ευκαιρίες για όλους τους σπουδαστές, λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις που διατυπώθηκαν το 2022, το 2023 και το 2024 για τη μείωση του αντικτύπου των ανισοτήτων στις επιδόσεις των μαθητών. Τα μέτρα περιλαμβάνουν συνεχείς επενδύσεις στην εκπαιδευτική έρευνα, καινοτόμα μαθησιακά περιβάλλοντα και ένα ενισχυμένο σύστημα στήριξης για συμπεριληπτική εκπαίδευση. Για παράδειγμα, μέσω του νέου νόμου για τους νεοαφιχθέντες σπουδαστές, ο οποίος αποσκοπεί στην ομαλή μετάβαση των νέων μαθητών και των οικογενειών τους, και με την καθιέρωση μιας νέας προσέγγισης στη διδασκαλία των μαθηματικών σε πολυγλωσσικό πλαίσιο. Ωστόσο, το σχέδιο δεν αντιμετωπίζει τα εναπομένοντα εμπόδια για τον ανταγωνισμό στις νομοθετικά κατοχυρωμένες επαγγελματικές επιχειρηματικές υπηρεσίες (σύσταση του 2019). Ούτε αντιμετωπίζει επαρκώς τα χαρακτηριστικά του φορολογικού συστήματος που διευκολύνουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, πέραν της συναίνεσης σχετικά με τα ελάχιστα όρια που έχουν συμφωνηθεί διεθνώς, σύμφωνα με συστάσεις του 2019, του 2020, του 2022, του 2023 και του 2024. Περιλαμβάνει ένα μέτρο για την αύξηση του ποσοστού απασχόλησης των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας μέσω ενισχυμένων ευκαιριών απασχόλησης (σύσταση του 2019). Πρωτοβουλίες όπως η συνεχής αναβάθμιση των δεξιοτήτων και η επανειδίκευση του εργατικού δυναμικού, καθώς και η επέκταση της προσφοράς

επαγγελματικής κατάρτισης (σύσταση του 2019, του 2023 και του 2024), έχουν τη δυνατότητα να συμβάλουν θετικά. Ωστόσο, το σχέδιο δεν αντιμετωπίζει επαρκώς τις αρνητικές επιπτώσεις των συστημάτων πρόωρης συνταξιοδότησης και των οικονομικών κινήτρων για πρόωρη αποχώρηση από την αγορά εργασίας (σύσταση του 2019, του 2022, του 2023 και του 2024), οι οποίες εξακολουθούν να αποτελούν πρόκληση για τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος.

(25) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα της ενεργειακής ασφάλειας, το σχέδιο περιλαμβάνει σημαντικές επενδύσεις σε ενεργειακές υποδομές, συμπεριλαμβανομένων της ανάπτυξης νέας δυναμικότητας δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας, όπως μια νέα γραμμή διασύνδεσης 380 kV μεταξύ Γερμανίας και Λουξεμβούργου, και της προώθησης υποδομών υδρογόνου. Για παράδειγμα, μέσω του ευρωπαϊκού ομίλου οικονομικού σκοπού «Grande Région Hydrogen», με ένα έργο που περιλαμβάνει την κατασκευή δικτύου αγωγών υδρογόνου μήκους 100 km που βασίζεται σε υποδομές μεταφοράς φυσικού αερίου μήκους 70 km. Το εν λόγω δίκτυο διανομής αναμένεται να τεθεί σε λειτουργία έως το 2027. Τα μέτρα αυτά ευθυγραμμίζονται με τις συστάσεις του 2022, του 2023 και του 2024 σχετικά με τη διασφάλιση της ανθεκτικότητας του ενεργειακού εφοδιασμού, ενώ παράλληλα συμβάλλουν στη μείωση της εξάρτησης από τα ορυκτά καύσιμα. Οι επενδύσεις είναι απαραίτητες για τη στήριξη των οικονομικών και δημογραφικών αλλαγών στο Λουξεμβούργο και του ευρέος εξηλεκτρισμού διαφόρων τομέων.

(26) Όσον αφορά την κοινή προτεραιότητα των αμυντικών ικανοτήτων, το σχέδιο δίνει έμφαση στον μετασχηματισμό του στρατού του Λουξεμβούργου ώστε να ανταποκρίνεται καλύτερα στις τρέχουσες γεωπολιτικές προκλήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης στρατιωτικών ικανοτήτων στους τομείς της αεροπορίας, του κυβερνοχώρου και του διαστήματος. Επιπλέον, δίνεται προτεραιότητα στον σχηματισμό ενός διακρατικού αναγνωριστικού τάγματος Βελγίου-Λουξεμβούργου και σε έργα που επικεντρώνονται στην κοινωνική ανθεκτικότητα.

(27) Επιπλέον, το σχέδιο περιλαμβάνει και άλλα μέτρα πολιτικής πέραν των κοινών προτεραιοτήτων της ΕΕ, όπως μέτρα στήριξης προηγμένων πολιτικών έρευνας, ανάπτυξης και καινοτομίας (σύσταση του 2019, του 2020 και του 2024), μέσω της δημιουργίας ενός επιστημονικού και τεχνολογικού πάρκου, της ανανέωσης των καθεστώτων ενίσχυσης για την Ε&Α και την καινοτομία, και της προώθησης συνεργασιών δημόσιου-ιδιωτικού τομέα. Οι πρωτοβουλίες αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας του Λουξεμβούργου, εστιάζοντας σε αναδυόμενες τεχνολογίες και πρωτοβουλίες ψηφιοποίησης για τις ΜΜΕ, συμβάλλοντας τόσο στη δίκαιη πράσινη μετάβαση όσο και στη δίκαιη ψηφιακή μετάβαση. Ωστόσο, το σχέδιο δεν περιλαμβάνει μέτρα για την υλοποίηση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων σχετικά με την επιβολή του πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (σύσταση του 2020).

(28) Το σχέδιο παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη συνέπεια και, κατά περίπτωση, τη συμπληρωματικότητα με τα ταμεία της πολιτικής συνοχής και το σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (στο εξής: ΣΑΑ) του Λουξεμβούργου. Η κυβέρνηση έχει διασφαλίσει ότι οι απαριθμούμενες πρωτοβουλίες στηρίζουν τις συνεχιζόμενες προσπάθειες στο πλαίσιο του ΣΑΑ, ιδίως στους τομείς της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, καθώς και της κοινωνικής συνοχής.

(29) Το σχέδιο έχει ως στόχο να συμβάλει στην κάλυψη των δημόσιων επενδυτικών αναγκών του Λουξεμβούργου που σχετίζονται με τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ. Για την πράσινη μετάβαση, προσδιορίζει επενδύσεις σε υποδομές ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και μέτρα ενεργειακής απόδοσης. Όσον αφορά την κοινωνική και οικονομική ανθεκτικότητα, τονίζει την ανάγκη για συνεχείς επενδύσεις στην εκπαίδευση, λήψη μέτρων κοινωνικής συνοχής και αυξημένη προσφορά στέγης. Η ενεργειακή ασφάλεια πρέπει να επικεντρωθεί στην αναβάθμιση του ενεργειακού δικτύου και των υποδομών υδρογόνου. Όσον αφορά τις αμυντικές ικανότητες, στο σχέδιο υπογραμμίζεται η ανάγκη ενίσχυσης των στρατιωτικών δαπανών και προβλέπεται αύξηση του αμυντικού προϋπολογισμού για την επίτευξη αμυντικής προσπάθειας της τάξης του 2 % του ΑΕΕ έως το 2030, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις στο πλαίσιο του ΝΑΤΟ.

Συμπέρασμα της αξιολόγησης της Επιτροπής

(30) Συνολικά, η Επιτροπή θεωρεί ότι το σχέδιο του Λουξεμβούργου πληροί τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263.

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

(31) Σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/1263, το Συμβούλιο θα πρέπει να συστήσει στο Λουξεμβούργο την πορεία των καθαρών δαπανών, όπως ορίζεται στο σχέδιο,

ΣΥΝΙΣΤΑ στο Λουξεμβούργο:

(1) Να διασφαλίσει ότι η αύξηση των καθαρών δαπανών δεν υπερβαίνει τα μέγιστα όρια που καθορίζονται στο παράρτημα Ι της παρούσας σύστασης.

Επιπλέον, το Συμβούλιο καλεί το Λουξεμβούργο να διασφαλίσει την υλοποίηση μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που να ανταποκρίνονται στις κύριες προκλήσεις οι οποίες προσδιορίζονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, ιδίως στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, και να λάβει υπόψη τις κοινές προτεραιότητες της Ένωσης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

Μέγιστοι ρυθμοί αύξησης των καθαρών δαπανών
(ετήσιοι και σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης, σε ονομαστικούς όρους)

ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟ

Έτη		2025	2026	2027	2028	2029
Ρυθμοί αύξησης (%)	Ετήσιοι	5,8	4,7	3,8	5,4	4,7
	Σωρευτικοί	14,2	19,6	24,1	30,8	36,9

(*) Οι σωρευτικοί ρυθμοί αύξησης υπολογίζονται με βάση το 2023 ως έτος αναφοράς.

Στρασβούργο,

Για το Συμβούλιο
Ο/Η Πρόεδρος